

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

ALEKSANDRÓW DUŻY

1. Nazwa

KOŚCIÓŁ POLSKOKATOLICKI P.W. MATKI BOŻEJ RÓŻANCOWEJ

2. Czas powstania

1931 r.

3. Adres

Aleksandrów Duży 114

nr ewidencyjny działki 127

nr księgi wieczystej

5. Przynależność administracyjna

województwo mazowieckie

powiat lipski

gmina Sienno

6. Współrzędne geograficzne

7. Poprzednie nazwy miejscowości

Osówka

8. Właściciel i jego adres

Parafia Polskokatolicka p.w. Matki Boskiej
Różańcowej w Osówce

9. Użytkownik i jego adres

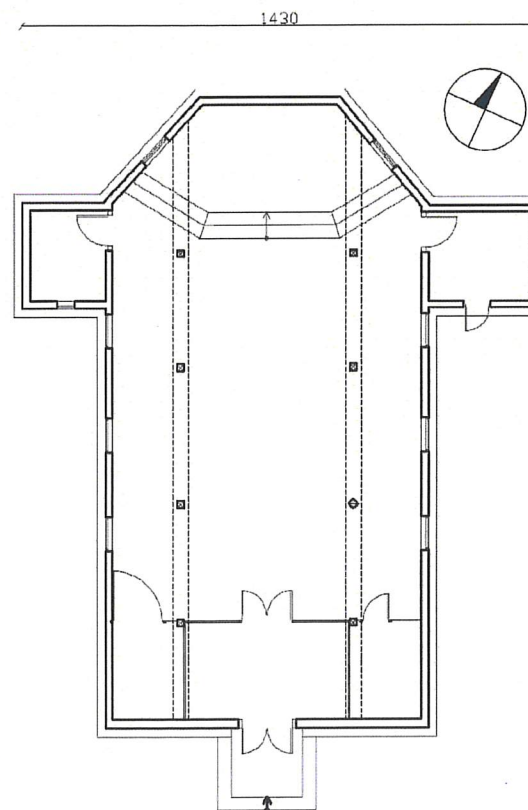
j.w.

10. Formy ochrony

- Wpis do rejestru zabytków numer **A-1443**
na podstawie Dec. 641/2017 z 25.04.2017 r.

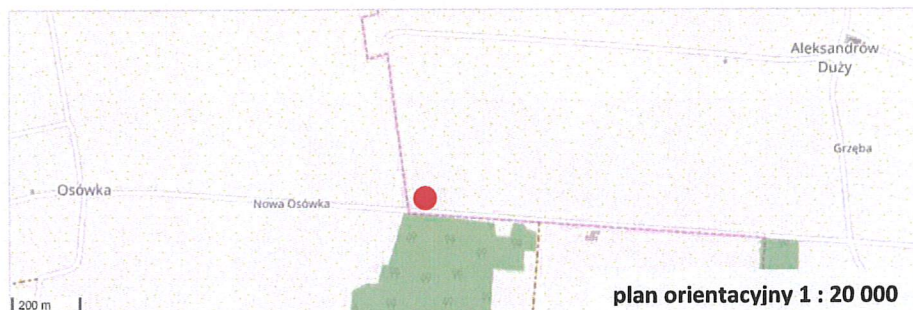
Fot. 1. Elewacja frontowa (południowa) i boczna (wschodnia), 2019.

0 1 2 3 4 5 6 7m

rzut parteru

www.openstreetmap.org

plan orientacyjny 1 : 20 000

12. Historia (w tym przebudowy, remonty, konserwacje), autorzy, styl

Najpierw w Osówce funkcjonowała Parafia Kościoła Starokatolickiego Mariawitów. W 1929 r. założono Parafię Polskiego Narodowego Kościoła Polskiego p.w. Matki Bożej Różańcowej (ob. Kościół Polskokatolicki). Pierwszym Proboszczem został ks. Czesław Skibiński, który doprowadził do wybudowania kościoła w 1931 r. Zanim świątynia była gotowa nabożeństwa odprawiano w domach prywatnych. Budynek został złożony z prefabrykatów (gotowych elementów). Pierwotnie nie posiadał posadzki oraz stropu. Przykryty był papą.

13. Opis

SYTUACJA: w południowej części miejscowości Aleksandrów Duży, przy drodze powiatowej nr 1927 W Sienno-Osówka-Maruszów; budynek wolnostojący ustawiony szczytowo do drogi, na osi północ-południe, na prostokątnym placu ogrodzonym płotem metalowym, obsadzonym świerkami, z metalową dzwonnica w południowo-wschodnim narożniku. Brama wjazdowa na osi kościoła.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA:

Ściany drewniane w konstrukcji ramowej ze słupami, oszalowane obustronnie; fundament betonowy.

Więźba dachowa – niedostępna.

Pokrycie dachowe: blacha płaska na rąbek stojący.

Strop drewniany, belkowy (niedostępny), przykryty od spodu stropem z szalunkiem (boazeria) podwieszanym o funkcji dekoracyjnej z 3. części – nad nawą główną i bocznymi (oddzielone belką wzdłużną wspartą słupami). Część główna (środkowa) wyższa w stosunku do części bocznych (połączonych podbitką skośną).

Posadzki, podłogi: **1)** nawa, zakrystie i aneksy – wylewka betonowa; **2)** przedsionek – posadzka ceramiczna, współczesna; **3)** część ołtarzowa w formie podestu, 3-stopniowa, drewniana o kształcie wieloboku.

Schody wejściowe, zewnętrzne betonowe z posadzką ceramiczną, prostokątne, 2-stopniowe.

Okna drewniane, 1-skrzydłowe: **1)** ościeżnicowe, pojedyncze, 3-dzielne, 12-kwaterowe – w elewacji frontowej, elewacjach bocznych oraz prezbiterium; **2)** ościeżnicowe, pojedyncze, 2-dzielne, 4-kwaterowe – w ścianie wschodniej wschodniego aneksu (zakrystii) i w ścianie południowej zachodniego aneksu.

Drzwi zewnętrzne: drewniane, ramowo-płycinowe **1)** frontowe – 2-skrzydłowe z prostokątnym nadświetlem (8-kwaterowym); **2)** do zakrystii (aneks wschodni) – 1-skrzydłowe.

Drzwi wewnętrzne: **1)** z kruchty – drewniane, 2-skrzydłowe, ramowo-płycinowe z przeszkleniami w górnej części (3 pionowe pasy); **2)** do aneksu zachodniego – drewniane, 1-skrzydłowe, deskowe; **3)** do zakrystii – płytowe, wiórowe, 1-skrzydłowe; **4)** do schowków – płytowo-ramowe, 1-skrzydłowe.

RZUT na planie prostokąta z prezbiterium zakończonym trójbocznie, z dwiema prostokątnymi aneksami (zakrystiami) flankującymi prezbiterium. Nawę poprzedza kruchta flankowana dwoma pomieszczeniami (schowkami).

BRYŁA zwarta, podłużna, 1-kondygnacyjna przykryta dachem dwuspadowym z naczółkiem (od południa) oraz wieżyczką hełmową na sygnaturkę (po środku kalenicy) złożoną z 8-bocznej podstawy, części środkowej również 8-bocznej, ażurowej, arkadkowej i cebulastego hełmu zwieńczonego krzyżem. Przybudówki niższe o połowę, nakryte dachami trójspadowymi.

ELEWACJE z niską podmurówką, chronioną obróbką blacharską, artykułowane otworami okiennymi i drzwiowymi, o zróżnicowanym układzie desek elewacyjnych, podzielone horyzontalnie na trzy strefy: dolna złożona z pionowo ułożonych desek, środkowa złożona z poziomo ułożonych desek oraz górna w formie szerokiego fryzu podokapowego, ułożonego z pionowych desek, u dołu trójkątnie zaokrąglonych; ściany przybudówek również 3-strefowe.

Elewacja frontowa (południowa, od strony drogi) 1-osiowa z głównym wejściem na osi, poprzedzonym schodami; nad nim umieszczony obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem Jezus, osłonięty trójkątnym daszkiem o ząbkowanych krawędziach. Szczyt odeskowany w jodełkę, na osi otwór okienny. W ścianie zakrystii – drzwi, w ścianie aneksu zachodniego – okno (w najniższej strefie). **Elewacja zachodnia** asymetryczna z trzema otworami okiennymi usytuowanymi w środkowej strefie, przesuniętymi w stronę prezbiterium i aneksu (okno południowe styka się ze ścianą przybudówki). W ścianie prezbiterium otwór okienny usytuowany wyżej, niż te w ścianie nawy. **Elewacja północna** (od strony prezbiterium) pozbawiona otworów. **Elewacja wschodnia** analogiczna do zachodniej, z otworem okiennym w najniższej strefie.

Ciąg dalszy na wkładce.

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	ALEKSANDRÓW DUŻY	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres K O Ś C I Ó Ł P O L S K O K A T O L I C K I P . W . M A T K I B O Ż E J R Ó Ź A N C O W E J Aleksandrów Duży, działka ewid. nr 127	6. Zawartość załącznika: opis, plan sytuacyjny, rzut, fotografie 2-5.
2. Gmina	Sienno		
3. Powiat	lipski		
4. Województwo	mazowieckie		

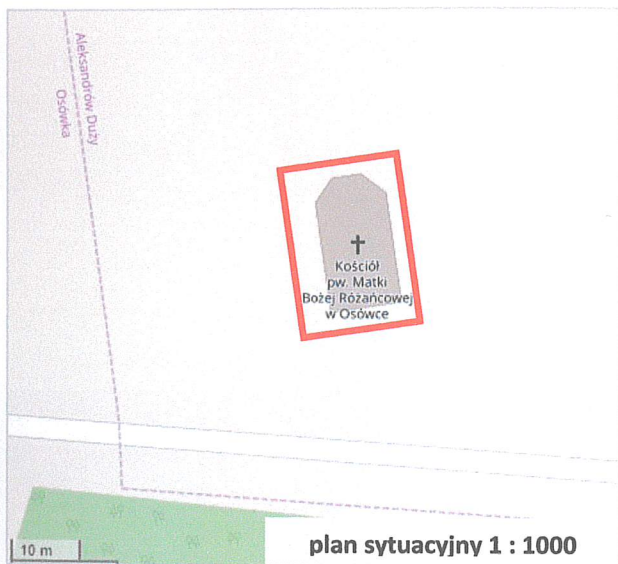
13. Opis (ciąg dalszy)

WNĘTRZE 1-nawowe z kruchtą od południa i pomieszczeniami (schowkami) po jej bokach oraz dwoma aneksami na przedłużeniu prezbiterium (od wschodu zakrystia). Ściany obłożone boazerią oraz płytami. Otwory okienne w zakrystiach okratowane.

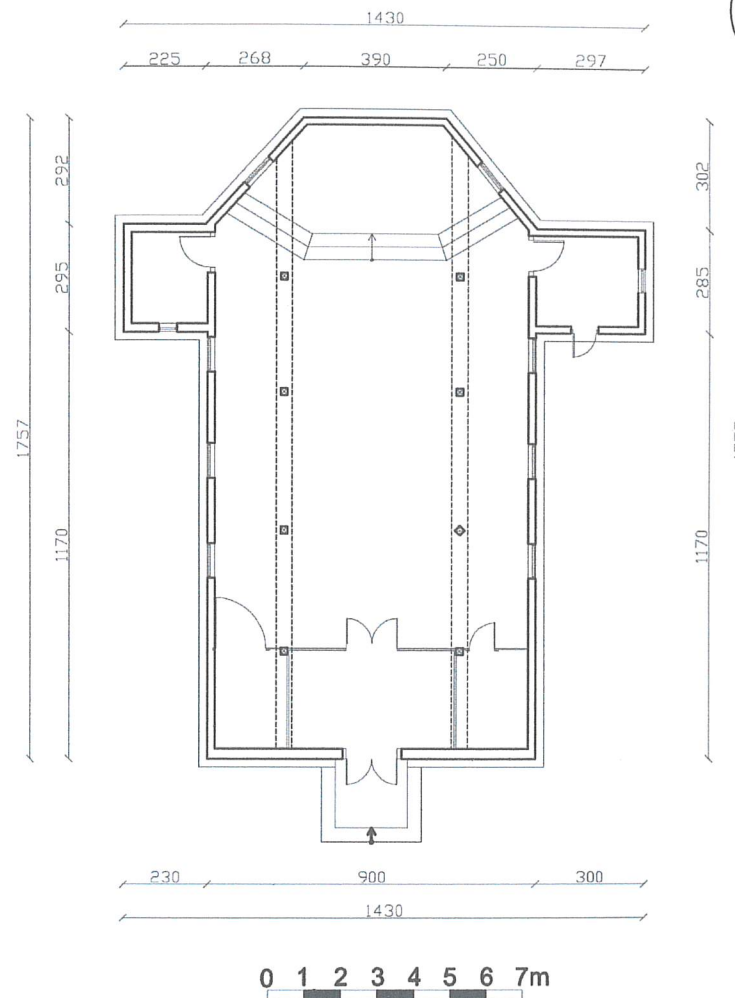
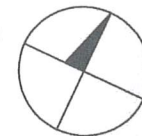
INSTALACJE: elektryczna.

WYPOSAŻENIE kompletowane od lat 30. XX w.: Krucyfiks wiszący centralnie na ścianie prezbiterium, Krucyfiks procesyjny, stacje drogi krzyżowej, instrument muzyczny.

www.openstreetmap.org

Wysokość od poziomu terenu do kalenicy - ok. 11,2 m

RZUT PARTERU skala 1:200

V. 2019 Paweł Jurek

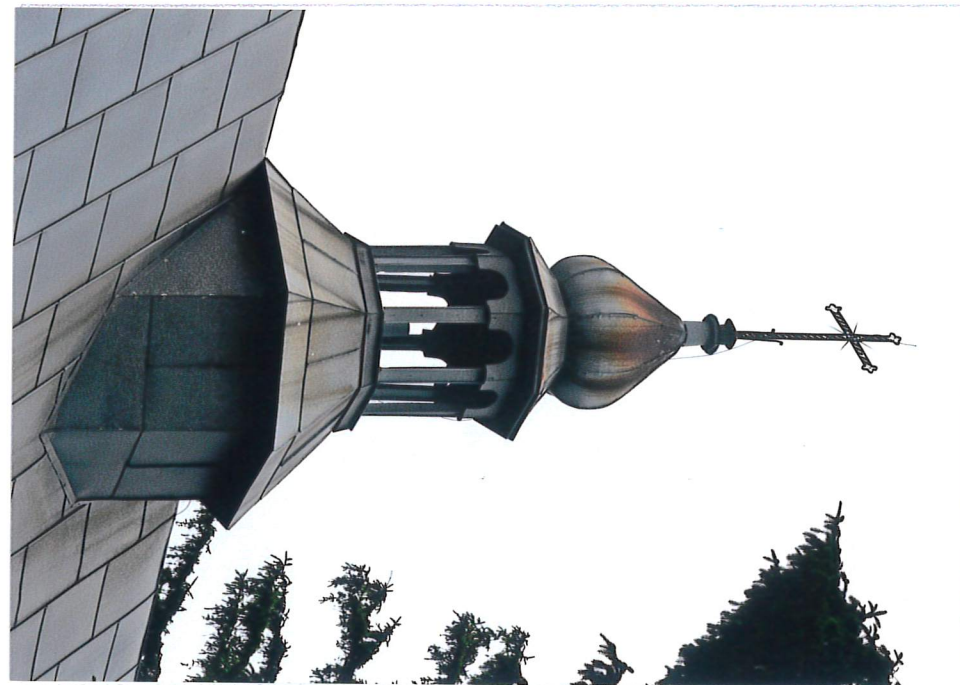
Fot. 2. Elewacja frontowa (południowa), 2019.

Fot. 3. Elewacja zachodnia, 2019.

Fot. 4. Prezbiterium, zakrystia i część elewacji wschodniej, 2019.

Fot. 5. Wieżyczka w kalenicy, 2019

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

1. Miejscowość	ALEKSANDRÓW DUŻY
2. Gmina	Siemno
3. Powiat	lipski
4. Województwo	mazowieckie

5. Nazwa zabudku (jak w karcie), adres
**KOŚCIÓŁ POLSKOKATOLICKI P.W. MATKI
 BOŻEJ RÓŻANCOWEJ**
 Aleksandrów Duży, działka ewid. nr 127

6. Zawartość załącznika:
 fotografie 6-8.

Nr 2

Fot. 6. Okna na elewacji zachodniej (A, C) oraz na ścianie południowej zachodniego aneksu, 2019.

Fot. 7. Wnętrze, 2019.

Fot. 8. Okno – widok od wewnątrz, 2019.

Opracowanie załącznika: mgr Ewelina Maciejczyk,
 (data i podpis) VI 2019 r.

Maciejczyk

14. Kubatura ok. 608 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 152,4 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne kościół	17. Użytkowanie obecne kościół
18. Stan zachowania <p>Ogólny stan zachowania budynku: niedostateczny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fundamenty, ściany – niedostateczny (postępująca korozja okładziny drewnianej); ▪ wystrój elewacji – dostateczny; ▪ stolarka – dostateczny/zły (częściowo wymieniona, braki oszklenia w szczycie); ▪ stropy – dobry; ▪ dach (konstrukcja i pokrycie) – dostateczny; ▪ obróbki z blachy stalowej ocynkowanej, rynny, rury spustowe – bardzo zły (występują znaczne nieszczelności i ubytki). 		19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie <p>Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak bieżących remontów. <p>Postulaty konserwatorskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymiana obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych; ▪ wymiana najbardziej skorodowanych partii okładziny drewnianej; ▪ uzupełnienie szkła okiennych; ▪ konserwacja i impregnacja elementów drewnianych. 	

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

21. Uwagi

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Bibliografia

24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

tekst mgr Ewelina Maciejczyk, VI 2019 r.

plany, rysunki mgr Ewelina Maciejczyk, VI 2019 r.

fotografie mgr Ewelina Maciejczyk, VI 2019 r.

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

Maciejczyk

26. Załączniki

Załącznik nr 1 (opis, plan orientacyjny, rzut, fotografie 2-5),
załącznik nr 2 (fotografie 6-8).